

Сабактын темасы: “Алюминий ”

1. Жалпы маалымат

1.1. Мектеп : К.Шопокова атындагы №3 ОМ- лицейи	1.2. Мугалим : Токтоназарова Жылдызкан Советовна
1.3. Предмет: Химия	1.4. Класс : 9 - класс

2. Сабактын жалпы максаты : Окуучу химия предметин окуп-үйрөнүүдө өзүнүн окуп-таануу ишмердүүлүгүнүн жыйынтыгында оң мотивация алат, “Алюминий” темасы боюнча билими тереңдейт.

2.1. Сабактын милдеттери :

I. Когнитивдик милдеттер, окуучулар :

- А) атомдун түзүлүшүн, жаратылышта кездешешин жана алынуу жолдорун үйрөнүшөт,
- Б) алюминийдин физикалык жана химиялык касиеттерин билишет,
- В) химиялык реакциянын теңдемелерин жаза алышат.

II. Жүрүм-турумдук милдеттер , окуучулар :

- А) кругозорду өстүрүшөт, логикалык жана креативдик ой-жүгүрүүлөрү, эске тутуулары өнүгөт,
- Б) группада иштешүүнүн эффективдүү ыкмасына көнүгүшөт.

III. Баалуулук милдеттер, окуучулар :

- А) металлдын баалуулугун жана эл чарбасынын кайсы областында колдонулат билишет,
- Б) өнөр жайында металлдын алынуу ыкмаларын такташат.

Мазмундук тилкелер (предметтик стандартка ылайык тилкелер) :

Заттар жана заттардын жашоодо колдонулушу.

2.2. Сабакта стандарттын негизинде кандай жыйынтыкка - күтүлүүчү натыйжага - жетүүгө болот?

9.2.1.1. Алюминий атомунун түзүлүшүн айтып-жазып бере алат.

9.2.1.2. Элементтин атомунун түзүлүшүн мезгилдик таблицада орун алышы менен байланыштырып түшүндүрө алат.

9.2.1.3. Металлды химиялык касиеттери боюнча аныктай алат, химиялык тендемелерин жаза алат.

9.2.1.4. Металлды химиялык касиеттери боюнча турмушта колдоно алат.

2.3. Кандай көрсөткүчтөр (индикаторлор) күтүлүүчү натыйжага жеткенди корсотот ?

● Эгерде окуучу :

- атомдун түзүлүшү жонүндө заманбап маалыматтарды колдонуп жана элементтердин касиеттерин атомдун түзүлүшү менен байланыштыра алса;
- мезгилдик система боюнча горизанталдуу, вертикалдуу, диоганалдуу мыйзам ченемдүүлүктөрдү, ошондой эле элементтин катар номерин түшүндүрө алса;
- металлдардын колдонулушун аныктай алыш үчүн, алардын касиеттерин биле алса;
- металлдардын жөнөкөй жана татаал заттар менен аракеттенишүү химиялык касиеттерин окуп үйрөнө алса ;
- алюминийдин амфотердик касиетин көрсөтүүчү тажрыйбаларды жүргүзүп, түшүндүрө алса;

2.4. Бул сабак кайсы негизги компетенттүүлүктү өнүктүрүүгө түрткү берет ?

Маалыматтык компетенттүүлүк	Окуучулар: <ul style="list-style-type: none"> ● атомдун түзүлүшү жонүндө заманбап маалыматтарды колдонуп жана элементтердин касиеттерин атомдун түзүлүшү менен байланыштырат ; ● химиялык элементтин Д.И.Менделеевдин мезгилдик системасында жайланышына химиялык элементтин касиети байланыштуу экендигин түшүндүрө алат; ● металлдардын жөнөкөй жана татаал заттар менен аракеттенишүү химиялык касиеттерин окуп үйрөнөт ;
------------------------------------	--

Социалдык-коммуникативдик компетенттүүлүк	<p>Окуучулар:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● сабак учурундагы процесстердин терс жана пайдалуу жыйынтыгын жөнүндө, металлдардын техникадагы жана өнөр жайдагы мааниси боюнча өзүнүн оюн айта алат; ● металлдардын адамзаттын жашоосундагы орду, колдонуунун оң жана терс жактары боюнча өзүнүн оюн айта алат;
Өзүн-өзү уюштуруу жана проблеманы кое билүү	<p>Окуучулар:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● алюминийдин амфотердик касиетин көрсөтүүчү тажрыйбаларды жүргүзүп, түшүндүрөт

2.5. Бул сабак кайсы предметтик компетенттүүлүктү өнүктүрүүгө түрткү берет ?

Таанып билүү жана илимий суроолорду кое билүү	<p>Окуучулар :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● металлдардын касиеттерин окуп үйрөнө алат, ● дат басуу (коррозия) жана электролиз процесстерин жана электролиздин техникада, өнөр-жайда колдонулушун мүнөздөй алат
Илимий далилдөөлөрдү пайдалануу	<ul style="list-style-type: none"> ● Алюминий атомунун түзүлүшүн жазып бере алат; ● Атомдун түзүлүшүн анын мезгилдик таблицанда орун алышы менен байланыштыра алат;

3.Сабактын жазылышы:

№	Сабактын этаптары	Мугалимдин ишмердүүлүгү	Окуучунун ишмердүүлүгү	Убакыт
---	-------------------	-------------------------	------------------------	--------

1	Киришүү бөлүгү	<p>Мугалим окуучулардын сабакка даярдыгын сурайт, бүгүнкү сабактын темасын угузат, сабактын максатын жана милдеттерин айтат. Окуучуларды 3 группага бөлүп:</p> <p>1-гр.-“Натрий”; 2-гр.-“Кальций” ; 3-гр.-“Алюминий”</p> <p>ватман,маркер лер таратат.</p>	<p>Окуучулар - максат жана милдеттерди такташат, сабакка даярдыктарын билдиришет.</p>	2 мин.
2.	Өтүлгөн материалды кайталоо	<p>Мугалим гр-дын лидерлерине карточка-суроолорду тандап алууларын айтат, Группалар суроолорду окуп, ватманга жоопторду жазуулары керек. (китеп-конспектти пайдаланууга болбойт).</p> <p>Даяр болгондо доскага чаптап коюп ватманды, жооп берип башташат.</p> <p>Суроолор : 1) Мезгилдик системаны пайдаланып жана атомдордун түзүлүш теориясын пайдаланып Mg--Ca кандай касиеттеринин жалпы болуп саналарын айкындап түшүндүргүлө.</p> <p>2) Мезгилдик системада Ca - K ге катар жайгашкан, K дин химиялык касиеттери башка мезгилде жайгашкан Na дин</p>	<p>Окуучулар группада суроолорду талкуулашат-жазышат.</p> <p>Ар бир туура тапшырмага-- 3 балл</p>	5 мин. 2 мин

3.	<p>Мугалим-дин комментарийлери</p>	<p>касиеттерине бир кыйла жакын болот. Эмне себептен - түшүндүргүлө.</p> <p>3) Курулушта пайдаланууда өчүрүлгөн акиташта кандай айлануулар жүрөт? Тийиштүү реакциялардын теңдемелерин жазгыла.</p> <p>Мугалим окуучулардын жообун алгандан кийин, туура жоопторго желекчелер -очколор берилет, тактайт, кошумча маалыматтар болсо толуктайт.</p>	<p>Окуучулар кошумча маалыматтарды жазып алышат, суроолор берип сурашат.</p>	<p>1-2 мин</p>
4.	<p>Жаны теманы түшүндүрүп баштоо: 1-этап</p>	<p>Мугалим окуучуларга жаны тема боюнча суроолорду да тандап алууларын сунуштайт:</p> <p>1) Мезгилдик системаны пайдаланып жана атомдордун тузулуш теориясын пайдаланып Na--Mg--Al дин катарында элементтердин касиеттери-нин кандайча өзгөрөрүн түшүндүргүлө.</p> <p>2) Эмне үчүн алюминий табигатта бирикмелер түрүндө гана кездешет?</p> <p>3) Алюминийдин хлоридин алуу үчүн орун алмашуу, алмашуу жана кошулуу реакцияларын</p>		<p>Жаны теманы түшүндүрүүгө 10 мин</p>

		<p>пайдаланууга болот. Бул реакциялардын теңдемелерин жазгыла.</p> <p>Сабакты өтө кунт коюп угуу керек, мугалим жаңы теманы түшүндүрүп бүткөндөн кийин бышыктоо үчүн сурап баштайт.</p> <p>“ БАА алышат ”</p>		
5.	Мугалимдин комментарийлери	Мугалим окуучулардын жообун алгандан кийин толуктайт, балким кошумча материал берет	Окуучулар-группада жооп берип башташат	2 мин. (Ар бир гр-га)
6.	II этап жаңы окуу материалын кандай өздөштүрдү	Өтүлгөн сабакты бышыктоо үчүн Тесттик тапшырмалар берилет.	<p>Экранда жазылган Тесттик суроолорго жооп берип башташат.</p> <p>Экранда жооптор көрсөтүлгөндө</p> <p>Пара менен бири бирин текшерешет-кызыл карандаш м-н “Баа” коюшат</p> <p>Мугалимге беришет.</p>	5 мин.
7.	Баалоо- өзүн	5- 6--Балл --”3”	Ар бир туура тапшырмага-- 3	3-4 мин.

	баалоо	7-8--Балл --"4" 9-баллдан көп болсо- "5"	балл	
8.	Үй тапшырмасы	Кудайбергенов Т.Т. Рыспаева Б.--китеби 9-класс & 32 конспект, 138-бет те суроо-тапшырмалар 1-2-;4-5		1-2 мин

3.1. Сабакты ийгиликтүү өткөрүү үчүн кандай ресурстар керек болду ?

ХЭМС , 9-класстын окуу китептери, ватман-маркелер, суроолору бар карточкалар, "Металлдар- куймалар ".

4. Ой жүгүртүү

4.1. Сабак кандай маанайда өттү?

4.2. Сабактын кайсы бөлүгү жакшы өттү?